

Miljø- og
Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for lysåbne naturtyper og arter
på Naturstyrelsens arealer
2. planperiode 2016-2021
i Natura 2000-område nr. 51
***Begtrup Vig og kystområder ved
Helgenæs***

Titel:

Natura 2000-plejeplan for lysåbne naturtyper og arter på Naturstyrelsens arealer.
2. planperiode 2016-2021 i Natura 2000-område nr. *51 Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs*

Foto:

John Brandbyge

Udgiver:

Naturstyrelsen
Gjøddinggård
Førstballevej 2
7183 Randbøl
www.nst.dk

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

År:

2017

ISBN nr.

978-87-7179-031-3

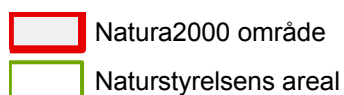
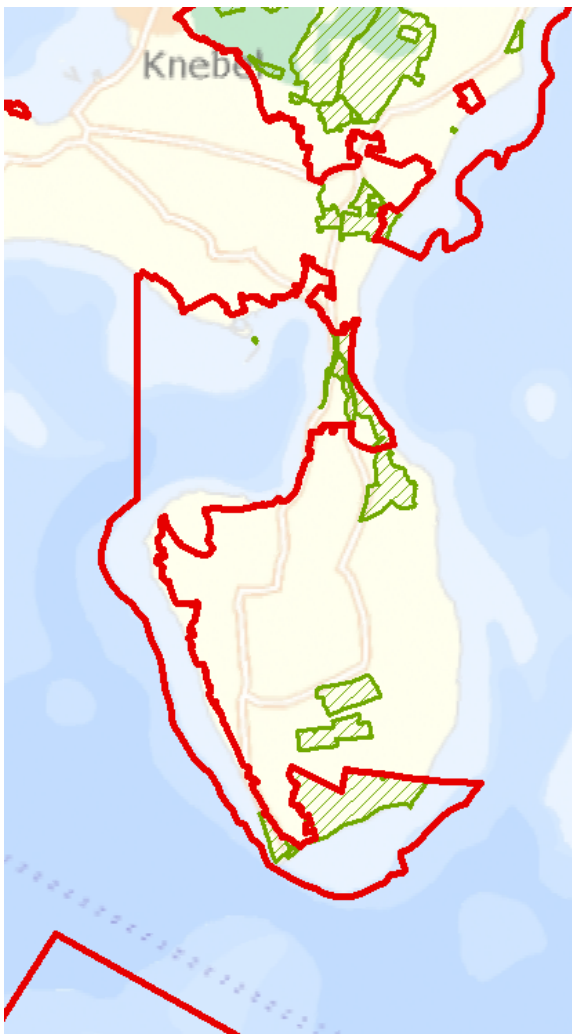
Må citeres med kildeangivelse.

1. Generelt

Der er 20. april 2016 offentliggjort Natura 2000-planer for 252 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N51 *Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs* og vedrører Naturstyrelsens arealer på 191,27 ha

Figur 1: Oversigtskort over Natura 2000-områdets afgrænsning

I denne plejeplan er arealer og indsatser opdelt på henholdsvis lysåbne naturtyper og arter knyttet til de lysåbne naturtyper. Natura 2000 plejeplaner for de skovbevoksede naturtyper, samt mere detaljerede oplysninger om indsatsen i Natura 2000-områderne findes på Naturstyrelsens

hjemmeside vedr. Natura 2000. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan. For supplerende læsning herom henvises til Naturstyrelsens driftsplaner for det pågældende område, som findes på Naturstyrelsens hjemmeside vedr. driftsplanlægning.

Naturstyrelsen har udarbejdet et resumé af plejeplanen, som indgår i en kommunal Natura 2000-handleplan. Dette resumé er vedlagt som bilag 1.

Plejeplanen gælder for perioden 2016 -2021 og skal således senest være gennemført med udgangen af år 2021. Plejeplanen vil fortsat være gældende efter 2021 og efterfølgende alene blive ajourført, når der foretages ændringer i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, ændringer i Natura 2000- eller driftsplanlægningen eller ændringer i øvrige forhold, der måtte give anledning til at ajourføre plejeplanen.

Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år. I 2016-18 foretager Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) genkortlægning og tilstandsvurdering på alle arealer (lysåbne naturtyper og skovnaturtyper), og resultatet forventes at indgå i kommende basisanalyser for hvert enkelt område i 2019.

Få adgang til MiljøGIS overvågningsdata fra basisanalysen her:

<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=natura2000planer2h2014>

2. Områdebeskrivelse

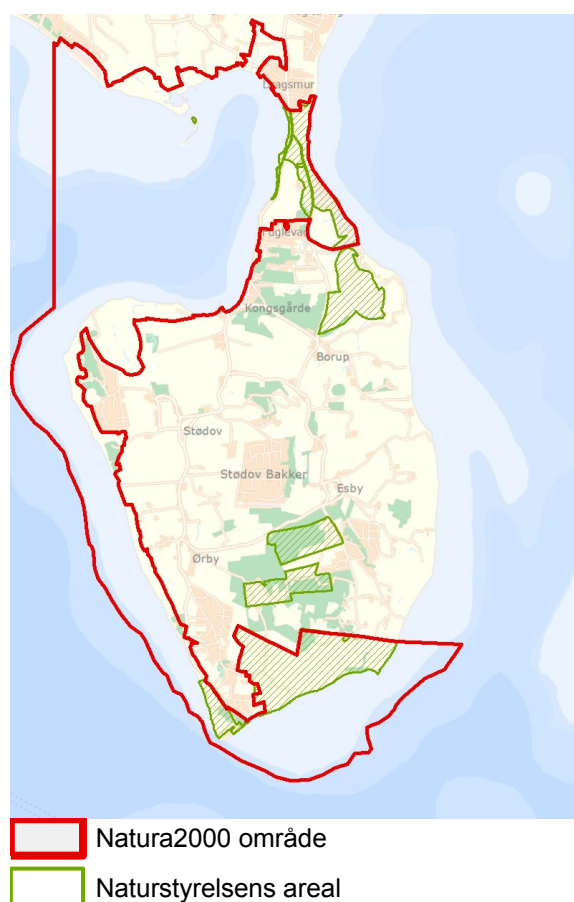
Natura 2000-området har et areal på 1.771 ha, hvoraf langt størstedelen er hav. Omkring 195 ha af området er statsejet. Den marine del, der udgør ca. 3/4 af habitatområdet, omfatter Begtrup Vig og den kystnære havnatur ud til 10 meter dybdekurven på vestsiden af Helgenæs. I de marine naturtyper som lavvandede bugter og vige, sandbanker samt rev er bundfaunasamfundene generelt relativt stabile og har en høj artsrigdom som udgør et godt fødegrundlag for fisk og fugle.

Landområdet strækker sig langs ca. 16 km af kysten fra Strands i nord til Lushage på den sydøstlige spids af Helgenæs. Området mellem Fejrurp til Ørby rummer stejle kystskrænter med tørketålende græsvegetation på kalkrig sandbund, der sammen med overdrev nord og øst for Sletterhage udgør et af landets største samlede græslandsarealer.

Både syd for Strands og ved Stavsøre på nordkysten af Helgenæs ligger store og landskabeligt markante områder med hævet havbund og krumoddesystemer med strandeng, strandoverdrev, strandrørsump, lagunesøer og rigkær.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På SVANAs hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Figur 2: Kort over Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området.

Naturstyrelsen ejer mere end halvdelen af landarealet i udpegningen, samt en lille røn i Begtrup Vig. Rønnen er klitpræget og udplagt som ynglefuglereservat. I nord ved Dragsmur findes strandeng med strandvolde og tørre overdrev. Det store voldanlæg Ryges Skanse udgør en del af overdrevsarealet. Ved Sletterhage/Kløbjerg domineres arealerne af kystklinter og overdrev, samt et mindre tidligere råstofområde nær Sletterhage Fyr.

Tabel a: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)		
Nr.:	Naturtype	Areal
1210	Strandvold med enårige urter	0,1
1220	Strandvold med flerårige urter	9,8
1230	Kystklint/klippe	0,1
1330	Strandeng	4,2
2130	Grå/grøn klit	5,1
4030	Tør hede	4,7
6120	Tør overdrev på kalkholdigt sand	3,0
6210	Kalkoverdrev	19,8
6230	Surt overdrev	96,4
7220	Kildevæld	<0,1
7230	Rigkær	0,7
I Alt		143,9

Desuden er der i udpegningsgrundlaget nævnt følgende arter, der forekommer, eller har potentiale til at kunne indfinde sig, i Naturstyrelsens dele af Natura 2000-området:

- Stor vandsalamander (1166)

3. Status for gennemførelse og erfaringer fra 1. plejeplanperiode

Plejeplanen for 1. planperiode omfattede en række plejetiltag blandt andet græsning med husdyr har udgjort den største og vigtigste plejeindsats. Men også trærydning samt bekæmpelsen af invasive arter og træ- og buskarter som modvirker udviklingen af de ønskede naturtyper er foretaget løbende.

Naturstyrelsen har gennemført en evaluering i form af en statusopgørelse og overvejelser om hvilke erfaringer, der kan drages af første planperiode. Med baggrund i denne evaluering kan Naturstyrelsen konkludere, at de planlagte indsatser er gennemført i plejeperioden for Naturstyrelsens arealer og at disse indsatser har bidraget positivt til opfyldelse af Natura 2000-planens målsætninger.

Tabel b: Status for gennemførelse af plejeplanens mål for 1. planperiode 2009-2015.

Gennemførte indsatser (antal)	32	Gennemførte indsatser (areal)	295,7 ha	100 %
Ikke-gennemførte indsatser (antal)	0	Ikke-gennemførte indsatser (areal)	0 ha	0 %

Generelle bemærkninger og konkrete erfaringer i forhold til 1. generations plejeplanlægning

Generelle bemærkninger

Dragsmur:

Arealet øst for Olaf Ryes Skanse græsses intensivt med får ca. en måneds tid i sensommeren August/September. Opvækst af nåletræer og anden uønsket opvækst af træer og buske, især rynket rose og gyvel skæres ned en gang om året, gerne umiddelbart før fårene sættes ud. Denne driftsform har vist sig velegnet og tilfredsstillende tillige områdets interesser fra publikum og kulturhistorie.

Slettervang/Kløbjerg:

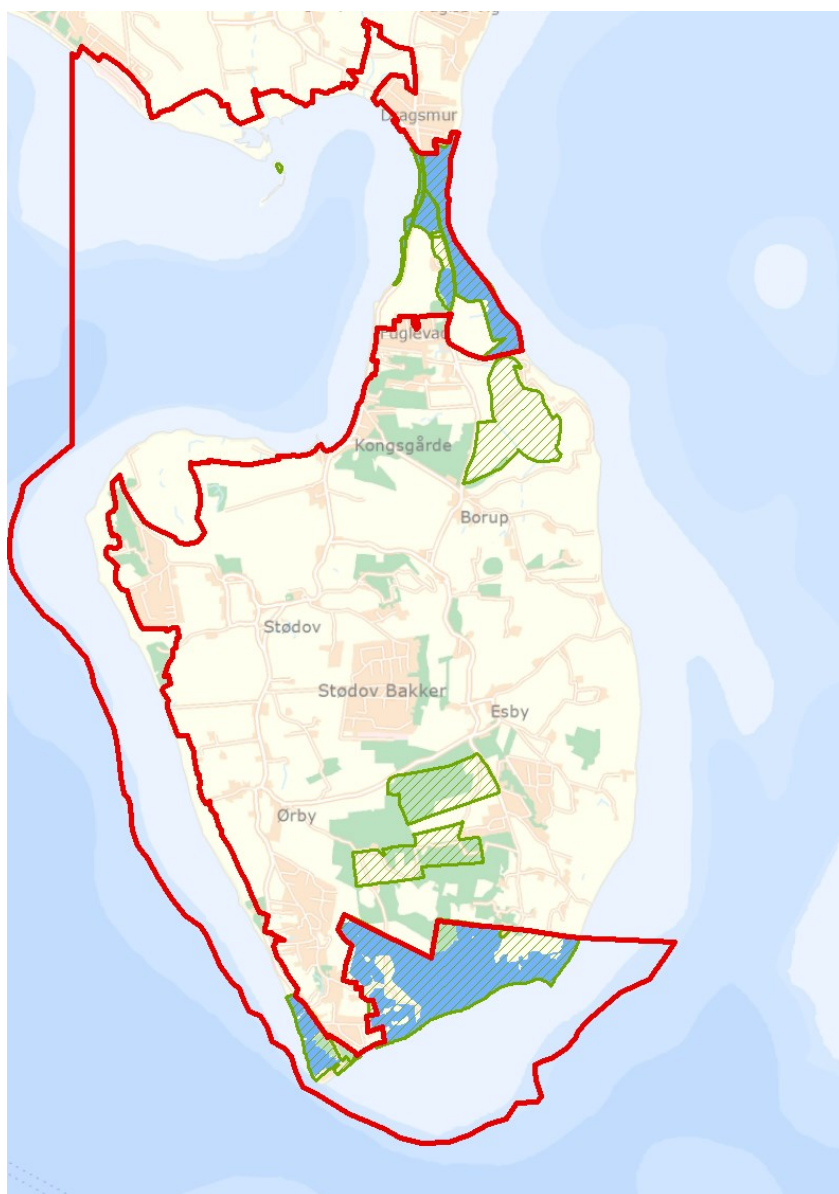
Hele det store overdrevsareal omkring Slettervang/Kløbjerg inklusiv kystskrænterne græsses med kvæg. Kreaturerne sættes ud i det tidlige forår, gerne så tidligt som muligt, helst i april måned, og tages hjem igen i det sene efterår, gerne så sent som muligt.

Konkrete erfaringer

- **Skansearealet** har hidtil været drevet med slæt og slåning. Det er specielt på de stejleste partier, at den afslåede vegetation har fået lov til at blive liggende tilbage på arealet. Det er u hensigtsmæssig da den afslåede død vegetation lægger sig som en måtte over arealet og forhindre en effektiv genvækst/spirring af græs og blomster.
- **Kystskrænterne** er gjort tilgængelig for afgræsning. Hegnet der tidligere gik langs toppe af skrænten er fjernet således at dyrene har adgang til skræntarealerne over hele strækningen. For at lette dyrenes adgang til skrænterne er der etableret et antal korridorer ved rydning af kratvegetationen. Dyrene ynder at færdes på skrænterne og det er tydeligt at dyrenes aktivitet på skrænterne skaber en mængde blotlagt mineraljord, der fungerer som spirrebede for frøplanterne.

4. Mål og plejetiltag

Figur 3: Oversigt over lysåbne naturtyper og planlagte indsatser i Natura 2000-området

- Natura2000 område
- Naturstyrelsens areal
- Lysåbne habitatnaturtyper med planlagt indsats
- Lysåbne habitatnaturtyper uden planlagt indsats

Plejeplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Natura 2000-planens målsætninger og adresserer konkret følgende områdespecifikke retningslinjer fra Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på naturtyperne grå/grøn klit (2130) og klithede (2140) med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %.
- Naturstyrelsen vil være særligt opmærksomme på naturtypen tørt kalksandsoverdrev (6120), som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang.

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens *mål* for de ovenstående lysåbne naturtyper og arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype, og det samme kan være tilfældet for en art.

Desuden præsenteres de typer af *plejetiltag*, som Naturstyrelsen vil anvende på baggrund af Naturstyrelsens erfaringer og bedste viden om naturpleje, der blandt andet omtales i det vejledende indsatskatalog for Natura 2000-plejeplanlægning for lysåbne naturtyper, Skov- og Naturstyrelsens Naturplejestrategi (1999), Naturstyrelsens plejebog om 'Græsning og høslæt i naturplejen', Naturstyrelsens plejebogsserie for henholdsvis overdrev, ferske enge, søer, strandenge, hede, mose, små vandhuller samt Naturstyrelsens Naturportal.

På et areal kan der forekomme mere end én slags plejetiltag

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens vurdering af omfanget af de enkelte plejetiltag, der vil blive gennemført i plejeplanens periode. På Naturstyrelsens hjemmeside vedr. Natura 2000 findes links til kort med detaljerede oplysninger om mål og indsatser på lokalitetsniveau.

Plejemål og plejetiltag for lysåbne naturtyper

Der vil på de lysåbne naturtyper i dette Natura 2000-område blive foretaget *løbende* pleje, med henblik på opretholdelse af naturtypen i form af fortrinsvis græsning og rydning af opvækst på stor set alle området naturtyper, Overdrev, Heder og Enge, jf. nedenstående skema.

Tabel e: Plejemål for lysåbne naturtyper

<i>Målsatte habitatnaturtyper (ha) - Eksisterende habitatnatur</i>			
Nr.:	Naturtype	Målsætning	Areal - Ha
1210	Strandvold med enårige urter	Sikring af naturtypen	0,1
		Naturtypebevarende pleje	0,1
1220	Strandvold med flerårige urter	Sikring af naturtypen	9,8
		Naturlig dynamik	2,3
		Naturtypebevarende pleje	7,5
1230	Kystklint/klippe	Sikring af naturtypen	0,1
		Naturtypebevarende pleje	0,1
1330	Strandeng	Sikring af naturtypen	4,2
		Naturtypebevarende pleje	4,2
2130	Grå/grøn klit	Sikring af naturtypen	5,1
		Naturlig dynamik	0,7
		Naturtypebevarende pleje	4,4
4030	Tør hede	Sikring af naturtypen	4,7
		Naturtypebevarende pleje	4,7
6120	Tør overdrev på kalkholdigt sand	Sikring af naturtypen	3,0
		Naturtypebevarende pleje	3,0
6210	Kalkoverdrev	Sikring af naturtypen	19,8
		Naturlig dynamik	<0,1
		Naturtypebevarende pleje	19,8
6230	Surt overdrev	Sikring af naturtypen	96,4
		Naturlig dynamik	<0,1
		Naturtypebevarende pleje	96,3
7220	Kildevæld	Sikring af naturtypen	<0,1
		Naturtypebevarende pleje	<0,1
7230	Rigkær	Sikring af naturtypen	0,7
		Naturtypebevarende pleje	0,7

Tabel f: Planlagte løbende plejetiltag af hensyn til lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha) - Eksisterende habitatnatur				
	Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eks. planlægning	Areal Ha
1210	Strandvold med enårige urter	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,1
		Græsning	Eksisterende	0,1
1220	Strandvold med flerårige urter	Andet areal uden drift	Eksisterende	2,3
		Rydning af opvækst	Eksisterende	5,8
		Græsning	Eksisterende	2,9
		Græsning	Nyt	3,5
		Hegning	Nyt	3,5
1230	Kystklint/klippe	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,1
		Græsning	Eksisterende	0,1
1330	Strandeng	Rydning af opvækst	Eksisterende	4,2
		Græsning	Eksisterende	2,8
		Græsning	Nyt	1,4
		Hegning	Nyt	1,4
		Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	3,8
2130	Grå/grøn klit	Andet areal uden drift	Eksisterende	0,7
		Rydning af opvækst	Eksisterende	4,4
		Græsning	Eksisterende	4,4
		Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	4,4
4030	Tør hede	Rydning af opvækst	Eksisterende	4,7
		Græsning	Eksisterende	4,1
		Græsning	Nyt	0,7
		Hegning	Nyt	0,7
6120	Tør overdrev på kalkholdigt sand	Græsning	Eksisterende	3,0
6210	Kalkoverdrev	Andet areal uden drift	Eksisterende	0,1
		Rydning af opvækst	Eksisterende	10,8
		Slæt - d.v.s. med fjernelse af det afslæde	Eksisterende	5,0
		Græsning	Eksisterende	14,8
		Græsning	Nyt	5,0
		Hegning	Nyt	5,0
6230	Surt overdrev	Andet areal uden drift	Eksisterende	<0,1
		Rydning af opvækst	Eksisterende	96,3
		Græsning	Eksisterende	93,5
		Græsning	Nyt	2,6
		Hegning	Nyt	2,6
7220	Kildevæld	Rydning af opvækst	Eksisterende	<0,1
		Græsning	Eksisterende	<0,1
7230	Rigkær	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,7
		Græsning	Eksisterende	0,7

I tabel f er der en opdeling i to kategorier "Eksisterende" og "Nyt":

- "Eksisterende": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor det pågældende plejetiltag allerede er omfattet af den eksisterende driftsforvaltning eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at plejetiltaget vil blive gennemført i plejeplanperioden.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2016-2021.

Plejemål og plejetiltag for arter

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af plejetiltagene for naturtyperne i de områder som arten er eller potentielt kan blive tilknyttet. Disse plejetiltag fremgår af tabel f.

Naturstyrelsen planlægger ikke yderligere indsats for arten Store Vandsalamander end de plejetiltag, der er oplyst under plejeplanerne for de lysåbne naturtyper.

En mere detaljeret beskrivelse af specifikke artsplejetiltag fremgår af Naturstyrelsens hjemmeside vedr. Natura 2000.

Forventningen til den samlede indsats

Den samlede indsats for naturtyper og arter på styrelsens arealer forventes at medføre, at naturtyper og arter på sigt opnå en gunstig bevaringsstatus.

- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse I eller II er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse III-V er målsætningen, at udviklingen i deres natur/skovtilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås naturtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.
- For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for arterne stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder for arterne.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N51 Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs.

Natura 2000-området har et areal på 1.771 ha, hvoraf langt størstedelen er hav. Omkring 195 ha af området er statsejet. Den marine del, der udgør ca. 3/4 af habitatområdet, omfatter Begtrup Vig og den kystnære havnatur ud til 10 meter dybdekurven på vestsiden af Helgenæs. I de marine naturtyper som lavvandede bugter og vige, sandbanker samt rev er bundfaunasamfundene generelt relativt stabile og har en høj artsrigdom som udgør et godt fødegrundlag for fisk og fugle.

Landområdet strækker sig langs ca. 16 km af kysten fra Strands i nord til Lushage på den sydøstlige spids af Helgenæs. Området mellem Fejrup til Ørby rummer stejle kystskrænter med tørketålende græsvegetation på kalkrig sandbund, der sammen med overdrev nord og øst for Sletterhage udgør et af landets største samlede græslandsarealer.

Både syd for Strands og ved Stavsøre på nordkysten af Helgenæs ligger store og landskabeligt markante områder med hævet havbund og krumoddesystemer med strandeng, strandoverdrev, strandrørsump, lagunesøer og rigkær.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På SVANAs hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Plejeplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Natura 2000-planens målsætninger og adresserer konkret følgende områdespecifikke retningslinjer fra Natura 2000-planens indsatsprogram:

Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på naturtyperne grå/grøn klit (2130) og klithede (2140) med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %.

Kommunen og Naturstyrelsen vil være særlig opmærksomme på naturtypen tørt kalksandsoverdrev (6120), som har en væsentlig forekomst i området og er i tilbagegang.

Tabel I: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)		
Nr.:	Naturtype	Areal
1210	Strandvold med enårige	0,1
1220	Strandvold med flerårige	9,8
1230	Kystklint/klippe	0,1
1330	Strandeng	4,2
2130	Grå/grøn klit	5,1
4030	Tør hede	4,7
6120	Tør overdrev på kalkholdigt sand	3,0
6210	Kalkoverdrev	19,8
6230	Surt overdrev	96,4
7220	Kildevæld	0,0
7230	Rigkær	0,7
I Alt		143,9

Indsats for de lysåbne naturtyper

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for de lysåbne naturtyper på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i nedenstående tabel III og IV:

Tabel II: Plejemål for lysåbne naturtyper

Målsatte habitatnaturtyper (ha)				
		Naturtype	Målsætning	Total
Eksisterende habitatnatur	1220	Strandvold med flerårige	Sikring af naturtypen	9,8
			Naturlig dynamik	2,3
			Naturtypebevarende pleje	7,5
	2130	Grå/grøn klit	Sikring af naturtypen	5,1
			Naturlig dynamik	0,7
			Naturtypebevarende pleje	4,4
	6210	Kalkoverdrev	Sikring af naturtypen	19,8
			Naturlig dynamik	0,1
			Naturtypebevarende pleje	19,8
	6230	Surt overdrev	Sikring af naturtypen	96,4
			Naturlig dynamik	0,1
			Naturtypebevarende pleje	96,3
	4030	Tør hede	Sikring af naturtypen	4,7
			Naturtypebevarende pleje	4,7
	1330	Strandeng	Sikring af naturtypen	4,2
			Naturtypebevarende pleje	4,2
	1210	Strandvold med enårige	Sikring af naturtypen	0,1
			Naturtypebevarende pleje	0,1
	7230	Rigkær	Sikring af naturtypen	0,7
			Naturtypebevarende pleje	0,7
	6120	Tør overdrev på kalkholdigt sand	Sikring af naturtypen	3,0
			Naturtypebevarende pleje	3,0
	7220	Kildevæld	Sikring af naturtypen	0,0
			Naturtypebevarende pleje	0,0
	1230	Kystklint/klippe	Sikring af naturtypen	0,1
			Naturtypebevarende pleje	0,1

Tabel III: Planlagte løbende plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	1220	Strandvold med flerårige	Andet areal uden drift	Eksisterende	2,3
			Rydning af opvækst	Eksisterende	5,8
			Græsning	Eksisterende	2,9
				Nyt	3,5
	2130	Grå/grøn klit	Andet areal uden drift	Eksisterende	0,7
			Rydning af opvækst	Eksisterende	4,4
			Græsning	Eksisterende	4,4
			Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	4,4
	6210	Kalkoverdrev	Andet areal uden drift	Eksisterende	0,1
			Rydning af opvækst	Eksisterende	10,8
			Slæt - d.v.s. med fjernelse af det afslåede	Eksisterende	5,0
			Græsning	Eksisterende	14,8
				Nyt	5,0
	6230	Surt overdrev	Andet areal uden drift	Eksisterende	0,0
			Rydning af opvækst	Eksisterende	96,3
			Græsning	Eksisterende	93,5
				Nyt	2,6
	4030	Tør hede	Rydning af opvækst	Eksisterende	4,7
			Græsning	Eksisterende	4,1
				Nyt	0,7
	1330	Strandeng	Rydning af opvækst	Eksisterende	4,2
			Græsning	Eksisterende	2,8
				Nyt	1,4
			Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	3,8
	1210	Strandvold med enårige	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,1
			Græsning	Eksisterende	0,1
	7230	Rigkær	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,7
			Græsning	Eksisterende	0,7
	6120	Tør overdrev på kalkholdigt sand	Græsning	Eksisterende	3,0
	7220	Kildevæld	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,0
			Græsning	Eksisterende	0,0
	1230	Kystklint/klippe	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,1
			Græsning	Eksisterende	0,1

Tabel IV: Planlagte enkeltstående plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	1220	Strandvold med flerårige	Hegning	Nyt	3,5
	6210	Kalkoverdrev	Hegning	Nyt	5,0
	6230	Surt overdrev	Hegning	Nyt	2,6
	4030	Tør hede	Hegning	Nyt	0,7
	1330	Strandeng	Hegning	Nyt	1,4

I tabel III og IV er der en opdeling i to kategorier "Eksisterende" og "Nyt":

- "Eksisterende": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor det pågældende plejetiltag allerede er omfattet af den eksisterende driftsforvaltning eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at plejetiltaget vil blive gennemført i plejeplanperioden.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2016-2021.

Særlig indsats for arter

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af plejetiltagene for naturtyperne i de områder som arten er eller potentielt kan blive tilknyttet. Disse plejetiltag fremgår af tabel f og g.

Naturstyrelsen er særligt opmærksom på stor vandsalamander, men planlægger ikke yderligere indsats for arten end de plejetiltag, der er oplyst under plejeplanerne for de lysåbne naturtyper.

Forventningen til den samlede indsats

Den samlede indsats for naturtyper og arter på styrelsens arealer forventes at medføre, at For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse I eller II er udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.

For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse III-V er udviklingen i deres natur/skovtilstand i fremgang, således at der på sigt opnås naturtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Det samlede areal af naturtypen/levestedet er stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.

For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem er målet, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for arterne stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder for arterne.

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Naturstyrelsen

Gjøddinggård
Førstballevej 2
7183 Randbøl

www.nst.dk